

בעזה"ש"ת

גלי מסכתא תלמוד ירושלמי

מסכת ברכות

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא

לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

פ"ז שלשה שאכלו

הלכה א' (נ: - נג.)

מזמנין על אוכל דמאי, הפריש מעשר ולא תרומה בשבליים, לא נתן חומש, כותי (לרבי כותי כגוי) ולא על אוכל טבל דרבנן וכו' [בי' - בוצע בוך נאץ ה'; אכילת איסור לאו קבע], וגוי שמל ולא טבל

חובת זימון - מח' אי בנתנו דעתם בתחלה לאכול ביחד (לחרדים - ואח"כ אכלו בנפרד)

או לחרדים ובי' דוקא באכלו כזית יחד, (לפ"מ או אפי' בא השלישי אחר כזית ראשון)

רשאים ליחלק כשלא התחילו ולא גמרו יחד, לפ"מ מח' אם באכלו כזית יחד (לפ"מ בבא השלישי אחר כזית ראשון) או דוקא בלא אכלו הסעודה יחד

לר' אבא ור' זעירא שנים מזמנין רשות, ור' יסא חולק

ג' שבאו מג' חבורות של ג' חייבין לזמן

לרידב"ז ובי' לר' זעירא ור' יוסא אין מזמנין, לרב חסדא מזמנין כשאכלו בחבורה של ג', לרב הונא אפי' אכלו ביחידות

וה"ה ג' איזובות שבאו מג' חבילות של ג' שהטביל במי חטאת מצטרפין להזייה ולרידב"ז ג' מחלוקות בדבר

ביקש א' לפרוש - ימתין עד שיברך עמהם (לחרדים) ברכה ראשונה - לבית רב ברכת הזימון, לר' זעירא בשם רב ירמיה ור' חלבו בשם רב עד הזן את הכל

בי' - מחצה ברכה בקריאה ומחצה בשמיעה לא יצא

לר' ישמעאל הטוב והמטיב דאו' [אשר נתן לך]

ברכה ראשונה למזון וברכה אחרונה לתורה [לר"ע ג"ש כי שם ה' אקרא - וברכת את ה' (לחרדים לשכן שמו שם); ר' ישמעאל - ק"ו מברכת התורה ומברהמ"ז; ר' יצחק - יברך את הזבח ואח"כ יאכלו הקרואים, ר' נתן - ועבדתם את ה"א ואז קרוי וברך את לחמך (בי' בשם בבלי - וברך ואז לחמך), רבי - כ"ש יברך כשתאב, וק"ו לתורה שהיא חיי עד]

ספק בג' קרואים לקריאת התורה אם מברכין כ"א לפניו ולאחריו או רק ראשון לפניו ואחרון לאחריו [כזימון דאחד מברך לכולם]

לחרדים ורידב"ז ובי' לר' שמואל בר אבדימא הוי כזימון וברכת התורה ליחיד מדרבנן

מזמנין על ספק מעושר

הלכה ב' (נג. - נד.)

אין מזמנין על נשים ועבדים וקטנים (מח' אי באינו יודע למי מברכין או פחות מבין י"ג או י"ג בלי שערות)

עושין קטן אחד סניף לעשרה (לחרדים - אז שכינה מצטרף), ולא לג' [אין מזכירין השם], וספק קטן (פ"מ - שערות שאין בהן כדי לכוף, חרדים ורידב"ז ובי' - ספק אם יש שנים וגם סימנים) הוי כודאי גדול (ור' תחליפא החמיר)

לפ"מ תשעה תכופין נראין כעשרה מצטרפין, ורש"י ומפרשים חולקין, לבי' הירושלמי מסתפק

עושין קטן סניף לז' קרואים (לבי' להשלים עשרה) לס"ת

סניף קטן - מח' אי משיודע טיב ברכה או שיודע למי הוא מברך

ר' שמואל בר שילת - ג' שאכלו ירק מצטרפין לעשרה (וספק אי אפי' חמש)

כשלא אכל: שמעון בן שטח אמר נברך על המזון שאכל ינאי

לפ"מ חכמים חולקין, לחרדים שמעון בן שטח שיחק

לר' אבא לבי' לחכמים מברך להוציאם, לשמעון בן שטח לא

אכל ירק: לשמעון בן שטח ורשב"ג מזמן ומברך להוציאם

לחרדים לשמעון בן שטח רק באכל דגן

לחכמים לא יברך, ולר' יוחנן וספק לר' ירמיה - אף לא מצטרף

לרידב"ז לר' ירמיה לחכמים מצטרף וספק אם מברך

לבי' ולגי' שנו"א לרידב"ז - לר' ירמיה לרשב"ג מצטרף וספק אם מברך ולחכמים אינו מצטרף

הלכה ג' (נד: - נה.)

זימון של ד' / י"א - אומר ברכו, ואין מדקדקין, ושמואל לא רצה להוציא עצמו מן הכלל
צריך כוונת המשמיע והשומע לצאת בברכה, והעונה מוציא המברך ב"אמן" (פ"מ ובי' - ויכוון לכוס
שיבא אח"כ)

בעשרה מוסיף נברך לאלקינו [ג"ש עדה (בי' - אלקים נצב בעדת) ממרגלים, ג"ש מתוך/בני ישראל
מבני יעקב]
לריה"ג במאה מוסיף ה' אלקינו, באלף מוסיף אלקי ישראל, בריבוא מוסיף אלקי צבקות יושב
הכרובים [במקהלות ברכו - לפי רוב הקהל] ור"ע חולק [במקהלות - בכל קהלה]
לר' ישמעאל ברכו את ה' המבורך, ור"ע חולק

בבבל נוהגין שכהן שעולה ללוי מברך עוד פעם
{ ויברך עזרא את ה' אלקי הגדול - בשם המפורש, בברכה (פ"מ - לומר הגיבור והנורא, בי' - ברכת התורה),
ירמיה לא אמר נורא ודניאל לא אמר גיבור [אין מחניפין להקב"ה] עד שהחזירו אנשי כנסת
הגדולה }

הלכה ד' (נה. - נה:)

משנתחייבו בזימון אין נחלקין אא"כ יש ו' / כ'
לא הזכיר שבת - לרב חוזר ולשמואל לא, וכשלא הסיח דעתו (לחרדים אחר ד' ברכות, לפ"מ ובי' - אחר בונה
ירושלים) מברך אשר נתן מנוחה
ר"ח לר' יוחנן אינו חוזר, לברייתא חוזר (בי' - להל' רק בתפלה)
חנוכה ופרורים - אינו חוזר
מהלכין בדרך ואוכלין - כל אחד מברך לעצמו

הלכה ה' (נה: - נו.)

ב' חבורות מצטרפות אפי' בב' בתים (פ"מ - פתוחין זל"ז) כשמקצתן רואין זא"ז או ע"י שמש אחד
ר' יוחנן - דוקא בהתחילו על מנת כן
ובב' בתים בבית הנשיא (פ"מ - שלפעמים סגורין, לה"ר עובדיה - שאוכלין משלו ולא רואים זא"ז) מצטרפין
אם דרכם (לבי' - של המשמשין) לעבור זל"ז
יין בלי מים לר"א בורא פרי העץ, לחכמים פרי הגפן
גם לחכמים מוזגין כוס של ברכה
ר' יונה טעם כוס ומתקן לה במזיגה (י"מ לתקן כוס פגום)
להו"א קידש בלי מזיגה, למסקנא במזוג קצת
סכנה לשתות משקין מוזגין שעבר עליהן הלילה בכלי מתכות (לרידב"ז שלא בכלי מתכות)
כוס של ברכה: תופסו בימין (וספק אי שמאל מסייע), גבוהה טפח מהשלחן, יתן עיניו בו [שלא יסיח
דעתו], עיטור [נפתלי שבע], מודח [רצון], מלא [ומלא ברכת ה'], לא פגום (חרדים - אינו מלא;
כוס פחות משיעור; כוס שבור; בי' - טעמו), כשיעור, טעמו פגמו
כבוד היום (פ"מ ובי' - יין לסעודה, חרדים - בפה"ג לקידוש) קודם לכבוד הלילה
קידוש הלילה קודמת לקידוש/כבוד היום
הזכרת חנוכה בברכת הארץ, דייין אמת (פ"מ ובי' - בבית האבל) בהטוב והמטיב
שינוי כדי לברך - יעמוד, יושב, מיסב (לגי' שלנו), מתעטף (כמלאכים)